

Hodnocení preventivního programu 2021/2022 - Základní škola Žďár nad Sázavou, Švermova 4

Pro školní rok 2021/2022 byl preventivní program školy realizován podle strategie prevence vycházející z pokynů MŠMT ČR. Preventivní program byl orientován na předcházení rozvoje rizik, které směřují k rizikovým projevům v chování žáků – agrese, šikana a kyberšikana, násilí, týrání a zneužívání, vandalismus, krádeže, rasismus a xenofobie, záškoláctví, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, prevence úrazů, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt, sexuální rizikové chování.

Preventivní program byl realizován týmem učitelů, kteří spolupracovali s vedením školy, rodiči, odbornými lektory, nízkoprahovými organizacemi a byli koordinováni školní metodičkou prevence. Během celého školního roku, ve vyučování i mimo něj, prolínal program výchovnou i výukovou složkou vzdělávání.

Základ prevence tvořily vyučovací hodiny, ve kterých věnovali pozornost prosazování zdravého životního stylu a preventivním tématům všichni vyučující, a to zejména v předmětech jako prvouka, výchova ke zdraví, tělesná výchova, občanská výchova a literatura. Žáci v rámci výuky nacvičovali svoje komunikační dovednosti, vyjadřování vlastních pocitů, názorů a diskuzi o nich, učili se odmítat návykové látky, poznávat sami sebe i druhé, rozeznat životní hodnoty a bránit se manipulativnímu chování spolužáků. Zásadní preventivní roli pro každou třídu měly pravidelné třídnické hodiny zařazené v rozvrhu jednou za 2 týdny, které byly důležitým prostorem nejen pro včasné zachycování vznikajících problémů, ale především pro rozvoj sebepoznání žáků a zkvalitňování vztahů mezi žáky i mezi žáky a učiteli. Do vyučování byly zařazovány projekty, při nichž měli žáci větší prostor pro spolupráci a uplatnění svých individuálních schopností.

Ve škole aktivně pracuje žákovský parlament, jehož činnosti jsou koordinovány Mgr. Kateřinou Novotnou a Mgr. Jitkou Holemářovou. Spolupracují s metodičkou prevence, výchovnými poradkyněmi a celým preventivním týmem. Členové parlamentu jsou tvořeni většinou dvěma zástupci z každé třídy. Prostřednictvím parlamentu je žákům usnadněno komunikovat s vedením školy i napříč ročníky. Mají možnost podílet se na organizaci různých školních akcí a získávat nové informace o dění ve škole pro své spolužáky. Žákovský parlament je zapojen v celostátním projektu organizace CEDU, který je konzultačním místem pro ostatní školy.

Na začátku uplynulého roku si žáci ve svých třídách stanovili pravidla chování, která se během roku snažili dodržovat. Vytvořená pravidla vycházela z řádu školy, ten je veřejně k dispozici na webových stránkách školy.

Uplynulý školní rok jsme ve škole mezi žáky řešili několik projevů rizikového chování. Z dotazníků k primární prevenci pro třídní učitele bylo na 1. stupni zjištěno 10 případů agrese mezi žáky, 1 případ šikany v jejím počátečním stádiu, 1x problém se sebepoškozováním žáka, v jedné ze tříd třídní učitel řešil opakovaně narušené vzájemné vztahy mezi žáky. Na 2. stupni byly zaznamenány 2 případy agrese mezi žáky, 1 případ šikany v počátečním stádiu, 1x problém se záškoláctvím, 1 případ kouření, 1 případ opakovaného řešení narušených vzájemných vztahů mezi žáky ve třídě, 2x nevhodné chování vůči spolužákům či učitelům a 1x ničení školního majetku žáky. Všemi problémy se zabývali třídní učitelé, v závažnějších případech spolupracovali s výchovnými poradkyněmi, metodičkou prevence a vedením školy.

Cennou pomocí v problémových situacích byla též spolupráce se školním psychologem či speciální pedagožkou, kteří byli ve škole ve svých úředních hodinách k dispozici také rodičům žáků. Projevy rizikového chování byly se žáky rozebrány, byla jim udělena výchovná opatření dle školního řádu, dále se žáky učitelé pracovali v rámci třídnických hodin, a to především ve smyslu pozitivní motivace odmítnutí opakování takového chování. V některých případech docházelo k pravidelným schůzkám s rodiči či ke spolupráci s pracovníky OSPOD.

V letošním školním roce se opět jednou měsíčně scházel školní preventivní tým, ve kterém jsou jeho členové pravidelně informováni o problémech, co jsou aktuálně ve škole řešeny. Mezi členy preventivního týmu patří ředitel školy, zástupkyně ředitele 1. a 2. stupně, školní metodička prevence, výchovné poradkyně pro 1. a 2. stupeň, školní psycholog a speciální pedagožka. V dotaznících pro třídní učitele bylo zjištěno, že 2 z nich by přivítali pomoc v oblasti organizace třídnických hodin a her, 1 učitel v příštím roce přijme pomoc při spolupráci s rodiči, 1 třídní učitel projevil zájem o spolupráci se školním psychologem a 1 třídní učitel přijme v budoucím roce pomoc při práci se třídním kolektivem.

Pokračuje naše spolupráce s odbornými lektory a organizacemi. V uplynulém školním roce ve většině tříd probíhaly preventivní programy realizované Centrem prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou. Žáci obou stupňů byli zapojeni do jednoho nebo dvou tříhodinových preventivních bloků tematicky zvolených jejich třídními učiteli. Témata preventivních programů si učitelé i letos volili podle svého uvážení, kterou oblast prevence je v jejich třídě potřeba podpořit, případně svoji volbu konzultovali s metodičkou prevence. Tento způsob výběru programů považujeme za nejefektivnější. Lektoři vždy provedli zhodnocení proběhlých programů, které osobně zkonzultovali s třídním učitelem i metodičkou prevence, dále předali hodnocení též ve formě zápisu z programu, který dostalo také vedení školy. Převážná část učitelů a žáků byla s programy velmi spokojena a považovala je za přínosné, proto budeme s lektory nadále spolupracovat i v příštím školním roce.

Programy primární prevence realizované v letošním školním roce v jednotlivých třídách:

1. stupeň:

- Táhneme za jeden provaz (OCH ZR); projekt Zdravé zoubky
- Neboj se (OCH ZR); BESIP (bezpečnost na cestě do školy); Já a moji spolužáci
- V čem jsme stejní a v čem jiní (OCH ZR)
- Moře emocí (OCH ZR); Bezpečně on-line (OCH ZR)
- Já a třída (OCH ZR); Tolerance mezi žáky (OCH ZR); Slepíši – spolupráce s nevidomým; BESIP (bezpečnost na cestě do školy)

2. stupeň:

- Harmonizační dny; Startujeme (OCH ZR); Dobrá třída
- Třída a její svět (OCH ZR); Dobrá třída
- Láska je láska (OCH ZR); Můj život, můj svět (OCH ZR); První pomoc do škol; projekt Přejítok Žďárských vrchů
- Já a moje finance (OCH ZR); Končím a začínám (OCH ZR); První pomoc do škol

Na vnitřním webu školy mají učitelé k dispozici aktuální informace a praktické odkazy z oblasti prevence, žáci a rodiče též na webových stránkách v části Poradenství, kde se nachází také přehled konzultačních hodin výchovných poradkyň, metodičky prevence, školního psychologa i speciální pedagožky spolu s jejich telefonními a e-mailovými kontakty. V budově školy se nachází dvě schránky důvěry.

Prevence je důležitou složkou výchovně vzdělávacího programu naší školy a prolíná jejím ŠVP. Znovu jsme požádali SRPŠ o příspěvek na hrazení preventivních programů a projektů. Budeme nadále spolupracovat s Centrem prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou, z jejichž nabídky si třídní učitelé vybrali programy prevence, o které budou mít pro jejich třídu zájem pro budoucí školní rok. Témata budeme v průběhu roku měnit podle potřeby a situace v jejich třídě. Žákovský parlament si nadále zaslouží naši podporu. Vyučující jsou spokojeni jak s jeho fungováním, tak i s přínosnými školními akcemi, které pomáhá organizovat. Vyučující uvádějí, že šk. parlament přispívá k utváření příjemné atmosféry ve škole. Chtěli bychom, aby byli členové parlamentu početnější, proto se i v příštím roce budeme snažit motivovat žáky k ještě většímu zájmu o členství v něm i o větší zapojení zámeckých žáků do jeho dění. Veškeré názory třídních učitelů na fungování žakovského parlamentu za uplynulý školní rok či další možnosti a nápady byly předány jeho koordinátorkám. V oblasti prevence budeme nadále pokračovat osvědčenými postupy a klást důraz na roli třídního učitele, který má, skrze kvalitní vedení třídnických hodin a zapojování se do programů a projektů spolu se svojí třídou, možnost předcházet rozvoji rizikového chování žáků a zvyšovat úroveň vztahů mezi spolužáky i mezi žáky a učitelem. V problematice vedení třídnických hodin byli učitelé již v minulých letech proškoleni. Někteří třídní učitelé letos opět projevili zájem o nové náměty pro jejich vedení, které jim budou poskytnuty.

Zpracovala: Mgr. Lenka Lidmilová, školní metodik prevence